

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Exhortatio ad conversionem Hæreticorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

LIBER OCTAVUS, DE REDUCTIONE HÆRETICORUM

ad Catholicam Fidem procuranda.

Exhortatio ad conversionem Hæreticorum.

Consu-
lendus
nost.

Dominicus à SS. Trinitate 2. parte Tomi 5. Bibliotheca Theologica Romæ excusæ an. 1673. Sect. 1. ubi per 76. capita hæreses in Occidente & septentrione vigentes refelluntur.

Rimo. Nulla pestis hæresi peior, sive ad antiqua bona Ecclesiæ perdenda, sive ad viam bonis futuris præcludendam. Magnam quippe præcæ Sanctitatis partem extinxit, & incredibili sollicitudine futuris bonis minas intentat; quod Europa univèrsa, ingenti clade animorum & corporum, hac ætate perensit; multis per omnes fermè Romani Imperii Provincias Ecclesiis morbo postiferæ prædicationis infectis; & velut ad piæ fidei malè usurpata persuasionem, longo doctrinæ usu, & ementito nomine veræ Religionis imbutis. Nunquam enim hæresis fuit adeò maligna, si errorum gravitatem; nunquam tam varia, si dogmatum diversitatem; nunquam tam impudens, si calumniosas conciones, & scripta seditiosa; nunquam tam facilis expugnatu, si intestinas Ministrorum contentiones, & rixas quispian intueatur; nunquam denique tam dispersa, nam ut quædam Hydra Fabularum (ut D. Ambros. *de fide ad Gratian. cap. 4.* verbis utar) vulneribus suis crevit, & dum sæpè reciditur pullulavit, igne debito incendioque peritura. Quapropter, ut eleganter Cassian. *de incarnatione Christi cap. 1.* philosophatur; Resurgente morbo, non debet cessare medicina; & quo major fuerit aggritudo, tanto instantior debet esse curatio: potens est enim Dominus DEVS noster, ut quod de morte hydræ illius gentium falsitas finxit, hoc in Ecclesiarum bellis veritas peragat, & ignitus sancti Spiritus gladius, ita in extinguenda novella hæresi omnes penitus medullas perniciose generationis exurat, ut tandem prodigiosa fecunditas emorientibus venis parere desistat. Hæc Cassian.

Eo igitur magis Catholicorum Principum, & maximè Apostolicorum virorum zelus urgeri ad hæreticorum conversionem strenuè procurandam deberet; quo magis (ut ferè in eodem proposito rectè Hilarius 6. *de Trinit.* scribit) plures periculo infidelis intelligentiæ detinentur, uberius gaudium consecrans ex salute multorum, si cognitis Sacramentis, perfectæ in DEVM fidei impia humana stultitia instituta deserent, & se DEO redderent hæreticis repudiatis; atque à cibo mortis, quo in laqueum aves solent illuci, in volatum se libera securitatis erigerent, sequerenturque Christum Ducem, Prophetas nuntios, Apostolos prævios, fidem consummatam. Hæc Hilarius. Quare quemadmodum in communi aliqua peste, seu incendio, de salute aut possessione tam sua quam vicinorum, quilibet solet esse sollicitus, ita quemlibet saltem, ob membra, quæ in Ecclesia aggritudine non sunt infecta, ne inficiantur, ac denique hæreticos reducendi cura summè sollicitare deberet.

Notissimum est hæreticos Satânico stimulo, odioque Ecclesiæ Romanæ incitatos, non solum errores suos acerrimè tueri, sed institutis missionibus, & vicinas Catholicorum Provincias, & remotissima quoque Indorum Regna polluere. Cur ergo Catholici viri simile conatum non adhibeant ad veram sinceramque fidem prædicandam, ipsosque sectarios in ovile Christi reducendos?

Secundo, certis indicibus deprehensum est, non modo in Regnis aliis longinquiribus, verum in ipso primogenito Ecclesiæ Regno, hoc est, Italia, hæresum semina spargi cæpisse diebus his: timendumque videtur, ne altas radices egerint, & dormientibus custodibus emergant. Ex quo efficitur, ut non levis obligatio subit, aream purgandi, & hæreticorum consortia procul arcendi. Quod certè per Ministros idoneos Verbi DEI, divinis virtutibus armatos, sine ferro, deberet attentari & promoveri.

Tertiò, Puritas doctrinæ ac Scripturæ sacræ licentius quàm dici possit, corrumpitur, & Sacramenta, vera scilicet culpæ remedia, irridentur. Quis ergo non eni-

tatur

tatur è castris Catholicorum, quoad possit, hisce ludibriis obstare, ut tueatur arcem salutis, & decorem domus DEI?

Quartò. Regna, quæ illustrium Sanctorum germina multa protulerunt, defecerunt ab Ecclesia. Si ergo politici Principes ignominia notari se putant, dum Provincias patrimonio acceptas, ab aliisque per vim occupatas, comparato exercitu non recuperent; cur non videatur dedecus grave, integra regna à Sectariis occupata, Ecclesie scilicet hæreditatem, proprio Principi, hoc est Christo, per victoriam Fidei, Apostolica prædicatione non restituere?

Quintò. Templà olim Catholico ritu consecrata, in stabula vel sæcularia tribu- nalia ab hæreticis versa sunt. Quapropter deberet exurgere Machabæus aliquis, qui doleret *Sanctificationem desertam, altare profanatum, & in atrio Domini, velut in saltu virgultanata.* Etenim clementissimus DEVS faveret Ecclesie ministris, qui ad opus tam divinæ majestati acceptum mitterentur, ut templà polluta in suo candore primævo reponerent.

Sextò. Temporis oportunitas vehementer urget. Nam à rebellionè Lutheti, usque in annum hunc incredibile videtur, quot hæresum monstra pullulaverint: quæ cum inter se discrepent, & alternis ictibus oppugnent, regnum divinum citoque desolandum videtur; quod viris Apostolicis grandes animos creare deberet, ut gentem cadentem sublevarent.

Septimò. In ipsis Hæreticorum regnis, quæ corruptiora videntur, latent plerique Catholici, indignè ferentes impuritatem illam, quam intreri coguntur. Et profecto æquum est, afflicto illos agnos à lupis circumseptos solari: præsertim cum ipsi rerum consilii parati sint, ad Catholicos ministros adjuvandos. Ex quo & multorum sectariorum conversio, & multiplex quoque fortium virorum martyrium sperari potest, ut Ecclesia insigniter augeatur, & decoretur.

Ac denique optimè Thomas Bozius *Tom. 1. de sig. Eccl. lib. 12. cap. 23.* hæreticorum miseriam & calamitatem deplorat, tum etiam ipsos eleganti oratione hortatur, ut ad Ecclesiam redeant, sequentibus verbis.

Sed quis dabit, inquit, capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum, ut lugeam tot Ecclesia quondam filios, quos impetus Aquilonis prostravit, & allisit ad terram & quos caligo impietatis circumdedit, tortuosus serpens spiris involvit, afflatus pestilentis veneni interfecit? Everasunt templa, diruta sunt monasteria, dispersi sunt lapides Sanctuarij in capite omnium platearum: qui nutriebantur in croceis maximarum celestiumque virtutum odoribus amplexati sunt stercorea libidinum, luxus & ebrietatis: candidiores erant olim Nazari ejus nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, sapphiro pulchriores; nunc expulsi omnes. Succesere in multis locis temulentia, luxuries, intemperantia, stoliditas. Usquequo dissolvèris delicis filia septemtrionis vaga, & modo hujus hæresis turbine circumferèris, modo illius voracis vinolenta absorberèris?

Respice meliorem tui partem, ut adhuc stes, & avita religionis, virtutumque splendore non intermortuo coruscet. Recordare majorum tuorum, quæ te evexere, ad omnemquamcunque habes humanitatis, nobilitatis, magnificentia, & litteraturæ laudem. Nulla olim inter tuos litteræ erant, nulle urbes, & ædificia, nulla familiarum dignitas, nulla cum cæteris gentibus societatis humana tuta commercia. Horrebant omnia sylvis, squallebant in- culta regiones, ferro & prædationibus omnia miscebantur; prisca nobilitatis cognitio nulla. Bonifacius Anglus à Gregorio Secundo missus, Cyrillus ac Methodius à Nicolao Primo, omnium quæcunque in te elucet, bonorum fundamenta jecere, horum deinde alumni exornarunt omnia tua, finitimasque Regiones excoluerunt, ac nobilitarunt. Nunquid in antiquam barbariem feritatemque relabi voles? Fastidius tot bona ac tanta, tot ac tantis nostrorum laboribus tibi parata, quorum nihil antea potiebaris? Respice infelix ad petram, unde excisa es, & ad cavernam lacus, unde præcisa olim fusti à successoribus Petri, ad quem dictum fuit, Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, procuratum est continenter, ut in hanc speciem conformareris: ab ejus alumni aquam baptismi, quo sordes antiquos abluisi, acceperas, & nunc quid tibi cum fluvio Egypti, ut bibas aquam turbidam? Audisti in, in quos scelerum gradus abominandos præcepis devoluta? An eo etiam vis deturbari, quo miserissima Græciæ? Hæc Bozius.

Ordo servandus.

ADversus omnes hujus temporis hæreticorum errores disputare arduum sanè opus, penèque immensum, & quod hujus tractatus brevitate & scopum excedit. Quare ex diversissimis ac infinitis disputationibus, quas Catholici contra hæreticorum errores congesserunt, quasdam principales, quæ cæteratum omnium capita & fontes esse videntur, selegimus, in quæ tanquam in doctrinalia